

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 5.10.2007
COM(2007) 584 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Εξάλειψη του στίγματος της επιχειρηματικής αποτυχίας – για μια πολιτική παροχής
δεύτερης ευκαιρίας**

Εφαρμογή της σύμπραξης της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Εξάλειψη του στίγματος της επιχειρηματικής αποτυχίας – για μια πολιτική παροχής
δεύτερης ευκαιρίας**

Εφαρμογή της σύμπραξης της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	3
2.	Η ύπαρξη επιχειρήσεων που κινδυνεύουν και επιχειρηματικών αποτυχιών είναι εγγενής στις κοινωνίες μας	3
2.1.	Η επιχειρηματική ανανέωση είναι μέρος της οικονομίας της αγοράς	3
2.2.	Η πτώχευση είναι επίσης μια ευκαιρία	4
3.	Για μια πολιτική παροχής δεύτερης ευκαιρίας	6
3.1.	Δημόσια εικόνα, εκπαίδευση και μέσα μαζικής επικοινωνίας	7
3.2.	Ο ρόλος της νομοθεσίας περί αφερεγγυότητας.....	8
3.3.	Ενεργός στήριξη των επιχειρήσεων που κινδυνεύουν	10
3.4.	Ενεργός στήριξη των επιχειρήσεων που κάνουν μια νέα αρχή	11
4.	Συμπέρασμα	12
	Πίνακας: Τρέχουσα κατάσταση στα κράτη μέλη.....	13

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Φεβρουάριο του 2005 η Επιτροπή πρότεινε μια νέα αρχή για τη **στρατηγική της Λισαβόνας** με εστίαση στις προσπάθειες της ΕΕ για την επίτευξη εντονότερης και διαρκούς ανάπτυξης και τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας. Αυτή μπορεί να επιτευχθεί μόνο με τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος που θα στηρίζει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) και μιας περισσότερο επιχειρηματικής κουλτούρας¹.

Η **επιχειρηματικότητα** είναι εγγενώς ρισκώδης και απαιτεί αυτοπεποίθηση και αυτονομία καθώς και κάποιο βαθμό ετοιμότητας για την ανάληψη κινδύνων, καθώς η δημιουργία, η επιτυχία και η αποτυχία των επιχειρήσεων είναι εγγενείς στην πραγματικότητα της οικονομίας της αγοράς. Εντούτοις, ως μέρος της γενικής έλλειψης κοινωνικής εκτίμησης και κατανόησης της επιχειρηματικότητας, ο επιχειρηματικός κίνδυνος ή, ακόμη, η επιχειρηματική αποτυχία δεν είναι ακόμη επαρκώς κατανοητά ως φυσιολογική οικονομική εξέλιξη και ως ευκαιρία για μια νέα αρχή.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι ένα περιβάλλον που θα στηρίζει περισσότερο τις επιχειρήσεις που κινδυνεύουν μπορεί να εμποδίσει την αποτυχία. Επιπλέον, η αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών της επιχειρηματικής αποτυχίας –όταν συμβαίνει– και της αρνητικής της εικόνας θα βοηθούσε **στην καλύτερη δυνατή χρήση της ανθρώπινης δημιουργικότητας στην Ευρώπη**, στην αύξηση της επιχειρηματικότητας και στην προώθηση της καινοτομίας και της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης. Θα βοηθούσε επίσης **να δημιουργηθεί ένα ευνοϊότερο, από κοινωνική άποψη, κλίμα** στην Ευρώπη απέναντι στην επιχειρηματικότητα, στο πλαίσιο του οποίου θα τιμωρείται μόνο η δόλια και η εγκληματική συμπεριφορά. Συνεπώς, τα κράτη μέλη και η επιχειρηματική κοινότητα καλούνται να εργαστούν περισσότερο προς την κατεύθυνση ενός περιβάλλοντος που να στηρίζει τους επιχειρηματίες που κινδυνεύουν και εκείνους που είχαν μια επιχειρηματική αποτυχία, με σκοπό να καταστεί η ΕΕ ένας πιο δυναμικός τόπος για την επιχειρηματικότητα και την παροχή δεύτερης ευκαιρίας.

2. Η ΥΠΑΡΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΥΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟΤΥΧΙΩΝ ΕΙΝΑΙ ΕΓΓΕΝΗΣ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΜΑΣ

2.1. Η επιχειρηματική ανανέωση είναι μέρος της οικονομίας της αγοράς

Το 50% των επιχειρήσεων δεν επιβιώνουν τα πρώτα πέντε χρόνια της ζωής τους. Το ετήσιο μέσο ποσοστό «θανάτων» εταιρειών στην ΕΕ-25 είναι 7%². Η οικονομική βιβλιογραφία βλέπει το κλείσιμο των επιχειρήσεων ως ένα στοιχείο συμβατό με την οικονομική ανάπτυξη σε μια παγκόσμια οικονομία, κάτι που επίσης αναγνωρίζεται στο Χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις³. Έτσι, ένα χαμηλό ποσοστό επιβίωσης δεν αποτελεί αναγκαστικά λόγο ανησυχίας - η είσοδος νέων επιχειρήσεων είναι μέρος της διαδικασίας μέσω της οποίας οι επιχειρηματίες αντιδρούν στην πραγματικότητα της αγοράς. Μια πρόσφατη μελέτη του ΟΟΣΑ δείχνει ότι τα ποσοστά επιβίωσης των εταιρειών σε περίοδο τεσσάρων ετών

¹ Σύγχρονη πολιτική για τις ΜΜΕ με στόχο την τόνωση της ανάπτυξης και της απασχόλησης, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, COM(2005) 551 τελικό, 10.11.2005.

² *European business. Facts and figures. Data 1995-2004*, Eurostat, 2006.

³ http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/charter/index_en.htm.

εμφανίζονται στις ΗΠΑ ακόμη χαμηλότερα από ό,τι στις χώρες της ηπειρωτικής Ευρώπης⁴, πράγμα που καταδεικνύει ότι ο θάνατος των εταιρειών μπορεί να είναι συμβατός με τον **οικονομικό δυναμισμό**. Υπάρχει λόγος να πιστεύεται ότι ο αυξανόμενος παγκόσμιος ανταγωνισμός αναγκάζει τους επιχειρηματίες να αντιδρούν ταχύτερα και με μεγαλύτερη ευελιξία, ακόμη και κλείνοντας την επιχείρησή τους και ανοίγοντας μια άλλη. Τα στοιχεία επιβεβαιώνουν μια υψηλή συσχέτιση μεταξύ των ποσοστών εισόδου και εξόδου τόσο στην ΕΕ όσο και στις ΗΠΑ, πράγμα που υποδηλώνει μια συνεχή διαδικασία «δημιουργικής καταστροφής», μέσω της οποίας οι επιχειρήσεις χαμηλής παραγωγικότητας εξέρχονται από την αγορά και αντικαθίστανται από νέες επιχειρήσεις.

2.2. Η πτώχευση είναι επίσης μια ευκαιρία

Από όλα τα κλεισίματα εταιρειών, οι πτωχεύσεις ανέρχονται περίπου στο 15%⁵, ενώ 11 έως 18% όλων των ιδρυτών εταιρειών έχουν βιώσει κάποια αποτυχία⁶. Μολονότι υπάρχει φυσική συσχέτιση μεταξύ του επιχειρηματικού κύκλου και του αριθμού των περιπτώσεων αφερεγγυότητας⁷, πτωχεύσεις συμβαίνουν και σε περιόδους υψηλής ανάπτυξης του ΑΕγχΠ. Υπάρχει σοβαρός λόγος για να πιστεύεται ότι η πτώχευση είναι, στην ουσία, άμεση συνέπεια της επιχειρηματικής ανανέωσης: **μόνο 4-6% των πτωχεύσεων είναι δόλιες**⁸.

Εντούτοις, ο ρόλος της επιχειρηματικής αποτυχίας στην οικονομική ζωή δεν είναι καλά κατανοητός στην κοινωνία μας. Η κοινή γνώμη συνδέει στενά την επιχειρηματική αποτυχία με την προσωπική ανικανότητα ή την απάτη. Στην ΕΕ, υπάρχει στίγμα στο επιχειρηματικό περιβάλλον, στο νομικό πλαίσιο και, επίσης, στην πολιτιστική και την κοινωνική συμπεριφορά. Αυτό δημιουργεί περιττά εμπόδια στους επιχειρηματίες που επιθυμούν να κάνουν μια νέα αρχή. Παρά την υπάρχουσα γνώση όσον αφορά την απόδοση των επιχειρηματιών που κάνουν νέα αρχή, οι πελάτες και οι χρηματοπιστωτικοί κύκλοι είναι επιφυλακτικοί στο να κάνουν παραγγελίες και να επενδύσουν. Το 79%⁹ των πολιτών της ΕΕ επιβεβαιώνουν ότι **θα έδιναν μια δεύτερη ευκαιρία** στους επιχειρηματίες που είχαν προηγουμένως αποτύχει. Αλλά, η συμπεριφορά «στην πράξη» αλλάζει: το 47%¹⁰ των Ευρωπαίων **θα δίσταζαν να παραγγείλουν** σε μια επιχείρηση που είχε προηγουμένως αποτύχει· το 51%¹¹ από αυτούς **δεν θα επένδυαν ποτέ** σε επιχειρήσεις που έχουν οικονομικές δυσκολίες.

Η διαθέσιμη ανάλυση δείχνει επίσης ότι μόνο ένα μικρό μέρος **των επιχειρηματιών που έχουν αποτύχει κάνουν προσπάθεια για μια νέα αρχή**¹², παρά το γεγονός ότι οι περισσότεροι από τους πρώην επιχειρηματίες εξακολουθούν να έχουν επιχειρηματικές προτιμήσεις¹³ και οι νέοι ελπίζουν σε μια δεύτερη ευκαιρία¹⁴. Αυτό οφείλεται, καταρχήν, στο

⁴ *The sources of economic growth in OECD countries*, OECD, 2003· και *Business Demography: growth in the population of enterprises*, Eurostat, Statistics in focus αριθ. 48/2007.

⁵ A.C.P. de Koning, *Business failure and entrepreneurship in international perspective*, EIM Small Business Research and Consultancy, 1999.

⁶ Kreditanstalt für Wiederaufbau Bank Group 2007, *Mittelstandsmonitor 2007*, <http://www.ifm-bonn.org/presse/mimo-2007.pdf>.

⁷ Η έννοια της επιχειρηματικής αφερεγγυότητας διαφέρει από χώρα σε χώρα, πράγμα που δυσχεραίνει τη σύγκριση στοιχείων.

⁸ Το ποσοστό είναι 3-4% στην Ιταλία και στο ΗΒ και 7% στην Αυστρία (εθνικά στοιχεία 2003-2006).

⁹ Ειδικό έκτακτο Ευρωβαρόμετρο αριθ. 192 (2007).

¹⁰ Ειδικό έκτακτο Ευρωβαρόμετρο αριθ. 146 (2004).

¹¹ Βλ. υποσημείωση 9.

¹² G. Metzger, *After life – who takes heart for restart?* ZEW Discussion Paper No 06-038, 2006.

¹³ E. Stam, D. B. Audretsch and J. Meijaard, *Renasant Entrepreneurship*, ERIM, 2006.

γεγονός ότι η αφερεγγυότητα έχει ιδιαίτερα μεγάλο **αντίκτυπο στους ίδιους τους επιχειρηματίες**. Περίπου το ένα τρίτο των επιχειρηματιών που πτωχεύουν πωλούν το σπίτι τους, ενώ οι αρνητικές συνέπειες επηρεάζουν, στο 25% των περιπτώσεων, και άλλα μέλη της οικογένειάς τους. Η επιχειρηματική αποτυχία είναι μια στρεσογόνο κατάσταση η οποία, στο 15% των περιπτώσεων, οδηγεί στην κατάρρευση της σχέσης του επιχειρηματία με τη σύντροφό του¹⁵.

Επιπλέον, οι επιχειρηματίες που έχουν αποτύχει εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν ένα περιβάλλον το οποίο υποτιμά τις νέες ευκαιρίες τις οποίες δημιούργησε η επιχειρηματική αποτυχία. Τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι οι επιχειρηματίες που έχουν αποτύχει **διδάσκονται από τα σφάλματά τους** και γενικά είναι πιο επιτυχημένοι στη δεύτερη προσπάθειά τους¹⁶. Οι επιχειρηματίες που κάνουν μια νέα αρχή επιτυγχάνουν, συνήθως, **ταχύτερη ανάπτυξη** από τις νεοϊδρυόμενες επιχειρήσεις¹⁷ και έπειτα από πέντε χρόνια οι νέες επιχειρήσεις τους έχουν καλά ποσοστά επιβίωσης. Η έρευνα σχετικά με τα χαρακτηριστικά των επιτυχημένων επιχειρηματιών δείχνει ότι το 18% από αυτούς είχαν ήδη προηγουμένως μια άλλη επιχείρηση. Το 6% από αυτούς είχαν δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις¹⁸.

Τέλος, μολονότι αποτελεί μέρος της οικονομικής ζωής, η αφερεγγυότητα έχει αρνητικό αντίκτυπο στην απασχόληση, στους καταναλωτές και στους δημόσιους και ιδιωτικούς πιστωτές. Το 2006 περίπου 135.000 περιπτώσεις **αφερεγγυότητας εταιρειών** στην ΕΕ-15 **απείλυσαν την απασχόληση** 1,4 εκατομμυρίων εργαζομένων (1,5 εκατ. το 2005), ενώ ο αριθμός των περιπτώσεων αφερεγγυότητας φυσικών προσώπων ανήλθε σε περισσότερες από 237.000 μόνο στη Γερμανία και στο Ηνωμένο Βασίλειο¹⁹. Το ίδιο έτος, στην Αυστρία, το εκκρεμούν χρέος προς τους εργαζομένους ανερχόταν σε 243 εκατ. ευρώ. Όσον αφορά άλλες περιπτώσεις **μη καταβληθέντων χρεών**, στη Γερμανία το 50% των οφειλετών ήταν ενεργές επιχειρήσεις και αυτοαπασχολούμενοι. Στη Γαλλία, όπου το **εκτιμώμενο ετήσιο κόστος** των διαδικασιών αφερεγγυότητας είναι 13,7 δις ευρώ, ποσοστό περίπου 55-60% των μη καταβληθέντων χρεών οφείλεται στις **φορολογικές αρχές, στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης** και στις τράπεζες, το δε ποσοστό αυτό ανέρχεται σε 70-80% στην περίπτωση πτώχευσης εταιρειών παροχής υπηρεσιών²⁰. Τα μη καταβληθέντα χρέη ανήλθαν στη Γερμανία το 2006 σε 31,1 δις ευρώ (37,5 το 2005· 39,4 το 2004), στην Ιταλία το 2004 σε 9,6 δις και στη Φινλανδία το 2003 σε 1,37 δις. **Το ευρύ φάσμα του κόστους που συνεπάγονται οι πτωχεύσεις θα μειωνόταν, αν παρεχόταν καλύτερη βοήθεια στις επιχειρήσεις που**

¹⁴ Σε μια έρευνα στους νέους, που πραγματοποιήθηκε το 2005 από την «Junior Achievement-Young Enterprise» και στην οποία απάντησαν νέοι από 18 κράτη μέλη της ΕΕ και από 7 χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και των Βαλκανίων, το 58% των νέων Ευρωπαίων απάντησαν ότι πιστεύουν ότι, εάν αποτύχουν σε μια επιχειρηματική δραστηριότητα, θα έχουν και μια δεύτερη ευκαιρία.

¹⁵ R. Blom, *Faillissement - oorzaak en gevolg*, Graydon, 2004.

¹⁶ *Facing the challenge - The Lisbon strategy for growth and Employment*, έκθεση της ομάδας υψηλού επιπέδου υπό την προεδρία του Wim Kok, 2004· ή I. Ekanem και P. Wyer, *A fresh start and the learning experience of ethnic minority entrepreneurs*, International Journal of Consumer Studies 31 (2), 144-151, 2007.

¹⁷ *Global Benchmark Report 2006 – Ready for globalisation?*, Συνομοσπονδία Δανικών Βιομηχανιών, 2006.

¹⁸ *The profile of the successful entrepreneur. Αποτελέσματα της έρευνας “Factors of Business Success”*, Eurostat, Statistics in focus 29/2006.

¹⁹ *Insolvencies in Europe 2005/6*, Creditreform Economic Research Unit.

²⁰ P. Matsakos et al., *Vie et Survie des PME, PMI, TPE dans leur environnement quotidien aujourd'hui et demain*, Rapport Saratoga/Datar, 2004.

κινδυνεύουν και, σε περίπτωση πτώχευσης, διευκολυνόταν ένα νέο επιχειρηματικό ξεκίνημα.

3. ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ

Η Επιτροπή άρχισε, από το 2001 και μετά, να εξετάζει την ανάγκη μιας νέας πολιτικής για την αντιμετώπιση του θέματος των επιχειρήσεων που κινδυνεύουν και των αρνητικών συνεπειών της επιχειρηματικής αποτυχίας, ως μέρος του **σχεδίου δράσης για την επιχειρηματικότητα**²¹. Ανανέωσε τη δέσμευσή της για μια τέτοια πολιτική στη **σύγχρονη πολιτική για τις ΜΜΕ**²², την οποία δρομολόγησε το 2005. Ειδικότερα, η Επιτροπή υπογράμμισε την ανάγκη βελτίωσης των πτωχευτικών διαδικασιών. Δεδομένων των περιορισμένων αρμοδιοτήτων της στον τομέα, η Επιτροπή περιορίστηκε στη συλλογή στοιχείων σχετικά με τις νομικές και κοινωνικές συνέπειες της επιχειρηματικής αποτυχίας²³, διευκολύνοντας τον προσδιορισμό και τη διάδοση ορθών πρακτικών²⁴ και, πρόσφατα, την εξέταση των εργαλείων έγκαιρης προειδοποίησης ως μέσου για τη μείωση του στίγματος της αποτυχίας. Αυτό βοήθησε στη δρομολόγηση μεταρρυθμίσεων σε ολόκληρη την ΕΕ, και πολλά κράτη μέλη έχουν ήδη εμπνευσθεί από τις ορθές πρακτικές και τα πολιτικά συμπεράσματα που συλλέχθηκαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Υπάρχει σε πολλές χώρες της ΕΕ –μολονότι σε διαφορετικούς βαθμούς– μια **πολιτική δέσμευση**, στο επίπεδο των εθνικών και περιφερειακών αρχών, για την αντιμετώπιση του θέματος της επιχειρηματικής αποτυχίας και την προώθηση των νέων επιχειρηματικών εκκινήσεων. Στο πλαίσιο της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισαβόνας, περίπου το ένα τρίτο των κρατών μελών έχουν προωθήσει σχέδια μεταρρύθμισης της εθνικής νομοθεσίας περί αφερεγγυότητας στα εθνικά τους μεταρρυθμιστικά προγράμματα²⁵. Ως εκ τούτου, σημειώθηκε πρόοδος όσον αφορά τη **βελτίωση της νομοθεσίας περί αφερεγγυότητας**: τα μισά από τα κράτη μέλη έλαβαν μέτρα για τη μείωση των περιόδων αποκατάστασης, την άρση των περιορισμών ή την απλούστευση των πτωχευτικών διαδικασιών (βλ. παράρτημα). Το ΗΒ επέλυσε τα περισσότερα θέματα ήδη το 2002. Η Ισπανία και η Ιταλία θέσπισαν παρόμοια μέτρα στη νομοθεσία τους πιο πρόσφατα. Εντούτοις, σχεδόν οι μισές από τις χώρες της ΕΕ δεν έχουν κάνει ακόμη τα πρώτα βήματα προς αυτή την κατεύθυνση. Επίσης, κανένα κράτος μέλος δεν έχει ακόμη υιοθετήσει μια **πλήρη στρατηγική** για μια πολιτική παροχής δεύτερης ευκαιρίας: μόνο η Αυστρία ανακοίνωσε νέα σχέδια για το 2008. Πράγματι, υπάρχει ακόμη περιθώριο για περαιτέρω βελτίωση, ώστε να υιοθετηθεί μια θετικότερη στάση σχετικά με την επιχειρηματικότητα, να ενθαρρυνθούν περισσότεροι άνθρωποι να ξεκινήσουν μια επιχειρηματική δραστηριότητα και να μειωθούν οι κίνδυνοι και το στίγμα της αποτυχίας.

²¹ Η ευρωπαϊκή ατζέντα για την επιχειρηματικότητα, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, COM(2004) 70 τελικό, 11.2.2004.

²² Βλ. υποσημείωση 1.

²³ Δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του πολυετούς προγράμματος για την επιχείρηση και την επιχειρηματικότητα 2001-2006 («Διαδικασία Best», «Ευρωπαϊκός Χάρτης για τις μικρές επιχειρήσεις»).

²⁴ Τελική έκθεση της ομάδας εμπειρογνομόνων του σχεδίου Best με θέμα «Αναδιάρθρωση, πτώχευση και μια νέα αρχή», Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2003.

²⁵ Παράρτημα της ανακοίνωσης της Επιτροπής προς το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, «Εφαρμογή της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση - Ένα έτος επίτευξης αποτελεσμάτων». Ευρωπαϊκή Επιτροπή, COM(2006) 816 τελικό, 12.12.2006.

3.1. Δημόσια εικόνα, εκπαίδευση και μέσα μαζικής επικοινωνίας

Το πρώτο βήμα για την αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών της επιχειρηματικής αποτυχίας είναι η δημόσια συζήτησή της, η εξέταση των μελλοντικών δυνατοτήτων για τους επιχειρηματίες και η καλύτερη **ενημέρωσή τους** σχετικά με τα οφέλη της ανανεωμένης επιχειρηματικότητας. Οι έρευνες δείχνουν ότι η **πολιτιστική στήριξη** (π.χ. μέσω εκστρατειών προβολής) συνδέεται θετικά με το μέγεθος της επιχειρηματικής δραστηριότητας στην ΕΕ²⁶.

Πολλοί νέοι δεν γίνονται εν τέλει ποτέ επιχειρηματίες. Η εκπαίδευση σχετικά με την επιχειρηματικότητα είναι θεμελιώδες μέσο για την υλοποίηση του επιχειρηματικού τους πνεύματος και τους κάνει να αντιληφθούν ότι η επιχειρηματική αποτυχία είναι το σημείο έναρξης μιας νέας αρχής. Στις μέρες μας οι Ευρωπαίοι διστάζουν να αδράξουν τις ευκαιρίες για αυτοαπασχόληση και επιχειρηματικές δραστηριότητες και σαφώς **φοβούνται την πτώχευση**²⁷. Οι εθνικές στρατηγικές για τη διά βίου μάθηση μπορούν να διαδραματίσουν βασικό ρόλο στην ανάπτυξη και την επικαιροποίηση των επιχειρηματικών δεξιοτήτων.

Ένα ολλανδικό φυλλάδιο²⁸ παρουσιάζει επτά περιπτώσεις στις οποίες οι επιχειρηματίες μοιράζονται την εμπειρία τους σχετικά με την πτώχευση και εξηγούν πώς έκαναν μια επιτυχημένη νέα αρχή. Μπορεί να μεταφορτωθεί από το δικτυακό τόπο του **ολλανδικού υπουργείου Οικονομικών**.

Στην ΕΕ **το ευρύ κοινό** συχνά θεωρεί την πτώχευση εγκληματική υπόθεση, ανεξαρτήτως αιτίας. **Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας** έχουν να διαδραματίσουν θετικό ρόλο στην άρση αυτής της παρεξήγησης και στη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τα οφέλη που μπορεί να αποκομίσει η κοινωνία μας από τις εμπειρίες των επιχειρηματιών που έχουν βιώσει αποτυχίες. Το ίδιο και τα σχετικά βραβεία.

Τα τελευταία δύο έτη στη **Γερμανία** απονέμεται ένα **ΒΡΑΒΕΙΟ ΕΝΑΡΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ**, με μια κατηγορία που ονομάζεται **ΕΠΑΝΕΝΑΡΞΗ**. Το βραβείο αυτό, το οποίο έχει ως χορηγούς τις δύο δημόσιες τράπεζες και έναν περιφερειακό οργανισμό που στηρίζουν τις νέες επιχειρηματικές εκκινήσεις, απονεμήθηκε σε έντιμους επιχειρηματίες οι οποίοι διδάχθηκαν από την επιχειρηματική αποτυχία και προέβησαν στην επιτυχή επανέναρξη της επιχειρηματικής του δραστηριότητας. Τα επίσημα μέσα μαζικής επικοινωνίας αναφέρθηκαν, με προθυμία, λεπτομερέστερα στο συγκεκριμένο θέμα.

Διδάγματα που μπορούν να αντληθούν

- Θα πρέπει να προωθηθούν τα οφέλη μιας νέας επιχειρηματικής εκκίνησης στο πλαίσιο ενημερωτικών εκστρατειών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, καταδεικνύοντας ότι η πραγματοποίηση πολλών προσπαθειών συμβαδίζει με μια κανονική διαδικασία μάθησης, έρευνας και ανακάλυψης.
- Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας μπορούν να διαδραματίσουν ρόλο στην αποσύνδεση της πτώχευσης από την απάτη και στη διάδοση των οφελών της ανανεωμένης επιχειρηματικότητας, βελτιώνοντας έτσι την εικόνα των επιχειρηματιών που κάνουν μια νέα

²⁶ Global Entrepreneurship Monitor 2004.

²⁷ Βλ. υποσημείωση 9.

²⁸ Tweede kans – failliet gaan betekent niet mislukken/lessen in vallen en opstaan, <http://www.minez.nl/>.

προσπάθεια επιχειρηματικής δραστηριοποίησης μέσα στο ευρύ κοινό και αποδίδοντας αξία στην εμπειρία τους.

- Η περαιτέρω συζήτηση του θέματος με όλους τους σχετικούς παράγοντες θα μπορούσε να βοηθήσει στην αποκάλυψη των διαφόρων πτυχών του στίγματος που περιβάλλει την επιχειρηματική αποτυχία.

3.2. Ο ρόλος της νομοθεσίας περί αφερεγγυότητας

Η έναρξη νέας επιχειρηματικής δραστηριότητας έπειτα από πτώχευση μπορεί να αποτελέσει πρόκληση από νομικής πλευράς. Ακόμη, σε ορισμένες χώρες, το πτωχευτικό δίκαιο αντιμετωπίζει όλους **με τον ίδιο τρόπο, ανεξάρτητα από το εάν η πτώχευση (χρεωκοπία) ήταν δόλια ή όχι**, ή εάν η αποτυχία δεν οφειλόταν εμφανώς στον ιδιοκτήτη ή το διαχειριστή της επιχείρησης. Επίσης, διάφοροι κανόνες επιβάλλουν περιορισμούς, απαγορεύσεις και εκπτώσεις δικαιωμάτων, αποκλειστικά και μόνο λόγω της κίνησης πτωχευτικών διαδικασιών. Αυτή η αυτοματοποιημένη προσέγγιση δεν λαμβάνει υπόψη τους κινδύνους που αποτελούν καθημερινή πραγματικότητα της επιχειρηματικής ζωής και προϋποθέτει την άποψη ότι ο πτωχέυσας είναι κάποιος τον οποίο η κοινωνία δεν μπορεί να πιστεύει και να εμπιστεύεται. Χρειάζεται στην ΕΕ μια ριζική αλλαγή της λογικής που διέπει τις νομοθεσίες περί αφερεγγυότητας.

Σε πρόσφατη έρευνα²⁹ εξετάστηκε κατά πόσον η μείωση της αυστηρότητας του πτωχευτικού δικαίου θα τόνωνε την επιχειρηματικότητα σε 15 χώρες. Αναλύθηκαν 13 χώρες της ΕΕ, μαζί με τον Καναδά και τις ΗΠΑ, όπου ο ομοσπονδιακός πτωχευτικός κώδικας επιτρέπει στους οφειλέτες άμεση αποκατάσταση. Η μελέτη χρησιμοποίησε την αποκατάσταση ως μέτρο «αυστηρότητας» και στοιχεία 13 ετών για την αυτοαπασχόληση. Το συμπέρασμα ήταν ότι **το πτωχευτικό δίκαιο έχει σημαντικό αντίκτυπο στις επιχειρηματικές εκκινήσεις** και ότι η οικονομική του σημασία ήταν μεγαλύτερη από την αύξηση του ΑΕγχΠ και τις αποδόσεις του χρηματιστηρίου.

Η **Ελλάδα** θέσπισε νέο πτωχευτικό κώδικα, με στόχο τη διαφοροποίηση μεταξύ της απλής και της δόλιας πτώχευσης. Στο μέλλον, οι μη δόλιοι πτωχεύσαντες δεν θα υπόκεινται σε προσωποκράτηση και θα διατηρούν τα δικαιώματα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι.

Μπορεί να είναι δύσκολο για τους επιχειρηματίες να ελευθερωθούν από υπερβολικά χρέη και στη συνέχεια να αναλάβουν και πάλι επιχειρηματική δραστηριότητα. Συχνά, τα υπολειπόμενα χρέη δεν παύουν αυτομάτως να υπάρχουν, όταν ολοκληρώνονται οι διαδικασίες αφερεγγυότητας: αν ο οφειλέτης είναι φυσικό πρόσωπο, εξακολουθεί να ευθύνεται γι' αυτά. Σε περίπτωση προσωπικής ευθύνης, οι πιστωτές μπορούν να εισπράξουν τα υπολειπόμενα χρέη μέσω της κατάσχεσης προσωπικών περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη. Εντούτοις, όταν τα προσωπικά περιουσιακά στοιχεία του επιχειρηματία δεν επαρκούν, είναι μερικές φορές δυνατή η **διαγραφή του χρέους**. Για τις μη δόλιες πτωχεύσεις, είναι δυνατή η κατάρτιση σχεδίου αποπληρωμής των χρεών σε χώρες όπως η Πορτογαλία, η Ουγγαρία ή η Φινλανδία. Στο Βέλγιο, στην Ιρλανδία ή στο ΗΒ, χορηγείται αυτομάτως **αποκατάσταση**³⁰.

²⁹ J. Armour and D.J. Cumming, "Bankruptcy Law and Entrepreneurship". University of Cambridge, Centre for Business Research, Working Paper No 300, 2005.

³⁰ *Entrepreneurship Policy Indicators: Bankruptcy legislation in OECD Member and Non-Member Economies*, OECD CFE Working Paper Series No 1, 2006.

Στο **HB**, όλοι οι πτωχεύσαντες υπόκεινται σε κάποιους περιορισμούς κατά τη διάρκεια της περιόδου της πτώχευσής τους, αλλά οι μη δόλιοι πτωχεύσαντες αποκαθίστανται σε μέγιστο χρονικό διάστημα 12 μηνών. Στους πτωχεύσαντες των οποίων η συμπεριφορά ήταν ανέντιμη, απερίσκεπτη ή ένοχη μπορεί να επιβληθούν αυστηροί περιορισμοί για διάστημα έως 15 ετών.

Επιπλέον, φαίνεται ότι υπάρχει σαφής συσχέτιση μεταξύ της σχετικής ποιότητας της νομοθεσίας μιας χώρας περί αφερεγγυότητας και της σχετικής αποτελεσματικότητας του καθεστώτος αφερεγγυότητας της εν λόγω χώρας³¹, δεδομένου ότι η εφαρμογή της νομοθεσίας αποτελεί βασικό στοιχείο της κοινωνίας μας³². Ειδικότερα, οι μακρές **διαδικασίες** καταναλώνουν, γενικά, υπερβολικό χρόνο και χρήμα και αποτρέπουν την έναρξη μιας νέας επιχειρηματικής δραστηριότητας λόγω της σπατάλης κεφαλαίου. Στην ΕΕ, ο μέσος χρόνος ολοκλήρωσης μιας πτωχευτικής διαδικασίας και κλεισίματος μιας επιχείρησης κυμαίνεται μεταξύ 4 μηνών (Ιρλανδία) και 9,2 ετών (Τσεχική Δημοκρατία), το δε κόστος κυμαίνεται από 1% (Κάτω Χώρες) έως 22% των στοιχείων ενεργητικού (Πολωνία)³³. Η απλούστευση των πτωχευτικών διαδικασιών θα σήμαινε ευκολότερη έξοδο των επιχειρήσεων από τις ζημίες, καλύτερη αναδιανομή των πόρων και δικαιότερη κατανομή των υπολειπόμενων στοιχείων ενεργητικού μεταξύ των πιστωτών.

Στη **Λετονία** θα αρχίσει να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2008 μια νέα νομοθεσία περί αφερεγγυότητας. Δεδομένου ότι ένας από τους στόχους της εν λόγω νομοθεσίας είναι η μείωση του χρόνου διάρκειας των διαδικασιών, θα μεταβάλει ουσιαστικά τους στόχους και τις αρχές της διαδικασίας περί αφερεγγυότητας.

Διδάγματα που μπορούν να αντληθούν

- *Είναι πολύ σημαντικό να δημιουργηθεί το κατάλληλο πλαίσιο, το οποίο, ενώ θα προστατεύει δεόντως τα συμφέροντα όλων των μερών, θα αναγνωρίζει ωστόσο την πιθανότητα αποτυχίας και επανέναρξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας ενός επιχειρηματία. Το πτωχευτικό δίκαιο θα πρέπει να προβλέπει σαφή διάκριση μεταξύ της νομικής αντιμετώπισης των μη δόλιων και των δόλιων πτωχεύσεων.*
- *Οι επιχειρηματίες που κηρύσσονται σε πτώχευση για την οποία δεν φέρουν οι ίδιοι την ευθύνη θα πρέπει να δικαιούνται επίσημη δικαστική απόφαση με την οποία θα χαρακτηρίζονται μη δόλιοι και συγγνωστοί. Η απόφαση αυτή θα πρέπει να δημοσιοποιείται.*
- *Θα πρέπει να προβλέπεται στο πτωχευτικό δίκαιο έγκαιρη απαλλαγή από τα υπολειπόμενα χρέη, με την προϋπόθεση ότι θα πληρούνται ορισμένα κριτήρια.*
- *Θα πρέπει να μειωθούν οι νομικοί περιορισμοί, οι εκπτώσεις δικαιωμάτων ή οι απαγορεύσεις.*

³¹ 2004 EBRD Legal Indicator Survey for transition economies, στο The European Restructuring and Insolvency Guide 2005/2006.

³² Η στενότερη νομική συνεργασία θα βοηθήσει να εξασφαλιστεί ότι ορισμένοι πτωχεύσαντες δεν διασχίζουν τα σύνορα, για να αποφύγουν εκπτώσεις δικαιωμάτων και περιορισμούς που επιβάλλονται από τη χώρα προέλευσης του επιχειρηματία, αλλά δεν ισχύουν στη χώρα της επόμενης επιχειρηματικής του εγκατάστασης. Η ομάδα «Ηλεκτρονική δικαιοσύνη» του Συμβουλίου μελετά τη δυνατότητα δημιουργίας ενός αρχείου δικαστικών αποφάσεων που σχετίζονται με το εταιρικό δίκαιο σε επίπεδο ΕΕ, το οποίο θα επιτρέπει την άμεση διασύνδεση των εθνικών αρχείων και δικαστηρίων.

³³ *Doing Business in 2007*, World Bank.

- Οι νομικές διαδικασίες θα πρέπει να γίνουν απλούστερες και ταχύτερες, μεγιστοποιώντας, έτσι, την αξία των στοιχείων ενεργητικού -σε περίπτωση πτώχευσης- όταν γίνεται αναδιανομή των πόρων. Κατά κανόνα, οι διαδικασίες θα πρέπει να διαρκούν το πολύ ένα έτος.

3.3. Ενεργός στήριξη των επιχειρήσεων που κινδυνεύουν

Το στίγμα της επιχειρηματικής αποτυχίας είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους πολλές ΜΜΕ που έχουν οικονομικές δυσκολίες αποκρύπτουν τα προβλήματά τους μέχρις ότου είναι πολύ αργά. Η έγκαιρη ανάληψη δράσης είναι πολύ σημαντική για την αποφυγή της πτώχευσης και, σε πολλές περιπτώσεις, η **διάσωση** είναι προτιμότερη από την εκκαθάριση. Για το λόγο αυτό, τα νομικά συστήματα χωρών όπως η Γαλλία, η Εσθονία, η Ισπανία, η Μάλτα ή η Ιταλία επιδιώκουν τώρα μάλλον την αναδιάρθρωση και τη συνέχιση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Πολλοί επιχειρηματίες συχνά δεν διαθέτουν τους απαραίτητους πόρους και πείρα για επιτυχή διαχείριση των κρίσεων. Αν στο στάδιο αυτό γίνουν σφάλματα, ή αν στην εν λόγω φάση δεν δοθούν εγκαίρως κατάλληλες **συμβουλές**, η πτώχευση μπορεί να καταστεί αναπόφευκτη.

Η **Δανία** καθιερώνει ένα πιλοτικό «σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης», το οποίο διαμορφώθηκε με βάση το ολλανδικό Ondernemersklankbord. Με τετραετή χρηματοδότηση, το σύστημα αυτό θα βοηθά τις βιώσιμες επιχειρήσεις που απειλούνται από πτώχευση λόγω προσωρινών προβλημάτων, παρέχοντάς τους πρακτική τεχνογνωσία και συμβουλές.

Τα εργαλεία **έγκαιρης προειδοποίησης** μπορεί να είναι πολλών ειδών και κυμαίνονται από πόρους on-line, μέσω σχετικών δημοσιεύσεων, μέχρι πιο άμεσες παρεμβάσεις των παραγόντων που είναι καλύτερα εξοπλισμένοι ώστε να παρακολουθούν την οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων. Μπορεί επίσης να είναι πολύ σημαντική μια πρόσθετη **χρηματοδότηση** για την αντιμετώπιση μιας ασταθούς περιόδου. Για να βοηθήσει τους επιχειρηματίες να αξιολογούν εγκαίρως την οικονομική τους υγεία, η Επιτροπή έθεσε στη διάθεσή τους ένα εργαλείο αυτοαξιολόγησης on-line³⁴.

Στις υπενθυμίσεις για τη μη καταβολή ΦΠΑ, η Γαλλία περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το πού μπορούν να αναζητήσουν συμβουλές οι επιχειρηματίες που αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα³⁵. Επίσης, οι επιχειρηματίες μπορούν να προστρέξουν σε μια ασφαλιστική κάλυψη η οποία θα τους καλύψει τα έξοδα (παροχή νομικών συμβουλών και έξοδα διαμεσολάβησης) για τη ρύθμιση χρεών σε έγκαιρο στάδιο.

Διδάγματα που μπορούν να αντληθούν

- Ο αριθμός των περιπτώσεων αφερεγγυότητας δεν μπορεί να μηδενιστεί, αλλά η έγκαιρη στήριξη των βιώσιμων επιχειρήσεων θα βοηθήσει να διατηρηθούν οι περιπτώσεις αφερεγγυότητας σε ένα ελάχιστο αριθμό. Τα μέτρα στήριξης θα πρέπει να επικεντρώνονται στην πρόληψη της πτώχευσης, στην παροχή κατάλληλων συμβουλών και στην έγκαιρη παρέμβαση.
- Πρέπει να δοθεί προσοχή στην προσβασιμότητα της στήριξης, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις που κινδυνεύουν δεν είναι σε θέση να επωμισθούν τη λήψη ακριβών συμβουλών.

³⁴ <http://ec.europa.eu/sme2chance>.

³⁵ <http://www.entrepriseprevention.com/>.

- Θα πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως οι ευκαιρίες δικτύωσης που προσφέρονται από την ΕΕ³⁶ και από τις ευρωπαϊκές επιχειρηματικές οργανώσεις.
- Οι νομοθεσίες περί αφερεγγυότητας θα πρέπει να παρέχουν μια επιλογή να προβαίνει ο επιχειρηματίας σε αναδιάρθρωση και διάσωση της επιχείρησής του, παρά να επικεντρώνεται αποκλειστικά και μόνο στην εκκαθάριση.

3.4. Ενεργός στήριξη των επιχειρήσεων που κάνουν μια νέα αρχή

Οι βασικοί περιορισμοί τους οποίους αντιμετωπίζουν οι επιχειρηματίες όταν κάνουν μια νέα επιχειρηματική αρχή –πόροι, σχετικές δεξιότητες και ψυχολογική στήριξη– δεν αντιμετωπίζονται επαρκώς από δημόσια στήριξη. Το γεγονός ότι ένας επιχειρηματίας είναι **μόνος του** είναι μία από τις τέσσερις σημαντικότερες δυσκολίες μιας επιχειρηματικής εκκίνησης³⁷.

Γενικά, οι επιχειρηματίες αποθαρρύνονται να κάνουν μια νέα αρχή, λόγω της έλλειψης πόρων για τη δημιουργία μιας νέας επιχείρησης, κυρίως δε **χρηματοοικονομικών μέσων**³⁸. Συχνά οι επιχειρηματίες που κάνουν νέα αρχή επιδιώκουν να ξεκινήσουν με λιγότερο κεφάλαιο από ό,τι οι επιχειρηματίες που κάνουν το πρώτο τους επιχειρηματικό ξεκίνημα, να δημιουργήσουν επιχειρήσεις με σχετικά λίγους υπαλλήλους και να επιλέξουν την εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ως νομική μορφή της επιχείρησής τους. Κατά τη διάρκεια των πρώτων μηνών του ξεκινήματός τους, τα βασικά προβλήματά τους είναι η εξεύρεση πελατών, η ρευστότητα και η εξασφάλιση δημόσιας χρηματοδοτικής στήριξης.

Στη Σαξονία (**Γερμανία**), οι ΜΜΕ οι οποίες, στο πλαίσιο διαδικασιών αφερεγγυότητας, αποδεικνύουν την ικανότητά τους να αναδιοργανωθούν, μπορούν να λάβουν χρηματοδότηση από τη Δημόσια Αναπτυξιακή Τράπεζα της Σαξονίας, με σκοπό να καταρτίσουν ένα σχέδιο αφερεγγυότητας, να συνεχίσουν την επιχειρηματική δραστηριότητά τους και να κάνουν μια νέα αρχή μόλις ολοκληρωθούν οι διαδικασίες αφερεγγυότητας.

Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι οι πτωχεύσαντες αξιοποιούν την πείρα τους και είναι καλά **καταρτισμένοι** για τη νέα τους επιχείρηση. Η ύπαρξη μοντέλων επιχειρηματικού ρόλου, η δυνατότητα κινητικότητας και η κατοχή διπλώματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αυξάνουν την πιθανότητα για ένα νέο ξεκίνημα. Επίσης, οι νεότεροι πρώην επιχειρηματίες είναι πιθανότερο να κάνουν ένα νέο επιχειρηματικό ξεκίνημα από ό,τι οι μεγαλύτερης ηλικίας³⁹. Αυτές είναι ορισμένες κοινές τάσεις, αλλά οι ανάγκες των επιχειρηματιών να κάνουν μια νέα αρχή είναι μάλλον διαφορετικές για τον καθένα και απαιτούν μια ευέλικτη προσέγγιση όσον αφορά το σχεδιασμό μέτρων στήριξης.

Από το 2004 και μετά, το **Λουξεμβούργο** πρόσφερε σε περίπου 40 μη δόλιους πτωχεύσαντες ένα πρόγραμμα κατάρτισης -διαμορφωμένο σύμφωνα με τις ανάγκες τους- σχετικά με θέματα διαχείρισης, έτσι ώστε να είναι καλύτερα εξοπλισμένοι για το νέο τους ξεκίνημα.

³⁶ Το πρόγραμμα INTERREG IVC, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την ενίσχυση της ανταλλαγής ορθών πρακτικών στον τομέα της στήριξης των επιχειρήσεων, http://www.interreg3c.net/web/fic_en.

³⁷ Βλ. υποσημείωση 18. Οι άλλες τρεις δυσκολίες είναι: οι επαφές με τους πελάτες, η διαχείριση και η χρηματοδότηση.

³⁸ Βλ. υποσημείωση 12.

³⁹ Βλ. υποσημείωση 13.

Οι πτωχεύσαντες μπορεί να χάσουν την εμπιστοσύνη στις ικανότητές τους και να επηρεαστούν συναισθηματικά. Έτσι, είναι πολύ σημαντική η παροχή ειδικών επαγγελματικών και ψυχολογικών **συμβουλών** σχετικά με το πώς να ξεπεράσουν την πτώχευση. Η επανένταξη στην επιχειρηματική κοινότητα διευκολύνεται επίσης με την επαφή των επιχειρηματιών που κάνουν μια νέα αρχή με κύκλους της αγοράς, νέους εταίρους και δυνητικούς επενδυτές.

Η **γαλλική** ένωση Re-créer, η οποία δημιουργήθηκε το 1999 με την υποστήριξη του γαλλικού εμπορικού και βιομηχανικού επιμελητηρίου και της γαλλικής ένωσης τραπεζών, εργάζεται με σκοπό την αύξηση της εμπιστοσύνης των επιχειρηματιών που κάνουν μια νέα αρχή έπειτα από μια επιχειρηματική αποτυχία.

Διδάγματα που μπορούν να αντληθούν

- Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να διαθέτουν επαρκή χρηματοδοτικά μέσα στους επιχειρηματίες που κάνουν μια νέα αρχή, αίροντας τα εμπόδια στα προγράμματα δημόσιας χρηματοδότησης για τις επιχειρηματικές εκκινήσεις.
- Οι τράπεζες και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να αναθεωρήσουν την πολύ επιφυλακτική στάση την οποία τηρούν έναντι των επιχειρηματιών που κάνουν μια νέα αρχή, συχνά βάσει αρνητικής αξιολόγησης της πιστοληπτικής τους ικανότητας. Η Επιτροπή σχεδιάζει να συμπεριλάβει αυτό το θέμα στην ημερήσια διάταξη της στρογγυλής τράπεζας τραπεζών και ΜΜΕ.
- Οι χώρες της ΕΕ θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι τα ονόματα των μη δόλιων πτωχευσάντων δεν εμφανίζονται στους καταλόγους που περιορίζουν την πρόσβαση σε δάνεια του τραπεζικού τομέα.
- Οι φορείς σύναψης δημοσίων συμβάσεων θα πρέπει να γνωρίζουν ότι οι οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων δεν επιτρέπουν να γίνονται διακρίσεις κατά επιχειρηματιών που κηρύχθηκαν σε μη δόλια πτώχευση.
- Θα πρέπει να παρέχονται στους επιχειρηματίες που κάνουν μια νέα αρχή επαρκής ψυχολογική και τεχνική στήριξη και ειδική κατάρτιση και καθοδήγηση.
- Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να διευκολύνουν την εξασφάλιση στήριξης από τους πελάτες, τους επιχειρηματικούς εταίρους και τους επενδυτές, υποστηρίζοντας τη δημιουργία δεσμών μεταξύ αυτών και των επιχειρηματιών που προτίθενται να κάνουν μια νέα αρχή, με στόχο την κάλυψη των αναγκών των εν λόγω επιχειρηματιών.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι καλές εθνικές **συνθήκες-πλαίσια** για την επιχειρηματικότητα είναι πολύ σημαντικές για την πλήρη αξιοποίηση του επιχειρηματικού δυναμικού της ΕΕ και για τη δημιουργία δυναμικών εταιρειών. Η **κοινωνική εκτίμηση** της επιτυχημένης επιχειρηματικότητας, η οποία έχει εν προκειμένω ουσιαστική σημασία, θα πρέπει να συμβαδίζει με μια πολιτική **προώθησης μιας δεύτερης ευκαιρίας** για τους επιχειρηματίες που κινδυνεύουν ή που έχουν βιώσει μια αποτυχία. Συνεπώς, η Επιτροπή καλεί τις χώρες της ΕΕ να καταβάλουν μεγαλύτερες προσπάθειες για τη μείωση του στίγματος της επιχειρηματικής αποτυχίας, ως μέρος της δέσμευσής τους να προωθήσουν την επιχειρηματικότητα βάσει της στρατηγικής για την ανάπτυξη και την απασχόληση και στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης επιχειρηματικής πολιτικής. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να στηρίζει τις προσπάθειες των κρατών μελών, προβάλλοντας περισσότερο τις εθνικές ορθές πρακτικές. Προκειμένου να επιταχυνθούν οι μεταρρυθμίσεις, η Επιτροπή θα παράσχει επίσης επικοινωνιακό υλικό για να χρησιμοποιηθεί στις εκστρατείες, ώστε να προωθηθεί μια καλύτερη εικόνα της επιχειρηματικής αποτυχίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ: ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ⁴⁰

N	Υπάρχουν μέτρα	(N)	Τα μέτρα σχεδιάζονται/διατίθενται εν μέρει	O	Δεν υπάρχουν μέτρα
----------	----------------	------------	--	----------	--------------------

	Ενημέρωση / εκπαίδευση	Συνολική στρατηγική	Δημοσιότητα όταν υπάρχει δικαστική απόφαση περί μη δόλιας πτώχευσης	Μειωμένοι περιορισμοί κ.λπ.	Καλύτερη νομική αντιμετώπιση των μη δόλιων πτωχευσάντων	Σύντομη περίοδος αποκατάστασης ή/και διαγραφής του χρέους	Απλουστευμένες διαδικασίες	Τόνοση της στήριξης	Ενίσχυση των δεσμών	Συζήτηση με το χρηματοπιστωτικό τομέα	Σύνολο N+(N)
Βέλγιο	O	O	(N)	(N)	N	(N)	O	O	O	O	4
Βουλγαρία	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	0
Τσεχική Δημοκρατία	O	O	O	O	O	O	(N)	O	O	O	1
Δανία	O	O	O	N	(N)	N	(N)	O	O	O	4
Γερμανία	(N)	O	O	N	N	(N)	O	O	O	O	4
Εσθονία	O	O	O	O	O	(N)	(N)	O	O	O	2
Ιρλανδία	O	O	O	O	O	N	N	O	O	O	2
Ελλάδα	O	O	O	N	(N)	(N)	N	O	O	O	4
Ισπανία	O	O	O	O	N	N	N	O	O	O	3
Γαλλία	O	O	O	O	(N)	O	N	O	(N)	O	3
Ιταλία	O	O	O	N	N	(N)	(N)	O	O	O	4
Κύπρος	O	O	(N)	(N)	O	(N)	(N)	O	O	O	4
Λετονία	O	O	O	O	O	O	(N)	O	O	O	1
Λιθουανία	O	O	O	N	(N)	N	(N)	O	O	O	4
Λουξεμβούργο	O	O	O	O	O	O	O	N	O	O	1
Ουγγαρία	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	0
Μάλτα	O	O	O	(N)	(N)	O	O	O	O	O	2
Κάτω Χώρες	(N)	O	O	O	(N)	(N)	O	O	O	(N)	4
Αυστρία	O	(N)	O	(N)	(N)	(N)	N	(N)	(N)	O	7
Πολωνία	O	O	O	O	(N)	(N)	N	O	O	O	3
Πορτογαλία	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	0
Ρουμανία	O	O	O	(N)	(N)	O	N	O	O	O	3
Σλοβενία	O	O	O	O	O	(N)	O	O	O	O	1
Σλοβακία	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	0
Φινλανδία	O	O	O	N	O	(N)	N	N	O	O	4
Σουηδία	O	O	O	O	N	(N)	N	O	O	O	3
Ηνωμένο Βασίλειο	O	O	N	N	N	N	N	O	O	O	5
Σύνολο N+(N)	2	1	3	12	15	17	17	3	2	1	

⁴⁰

Ο πίνακας αυτός δεν παρουσιάζει αξιολόγηση των μέτρων. Δείχνει εάν υπάρχουν ή όχι μέτρα, σύμφωνα με τις εκθέσεις των κρατών μελών και τα διαθέσιμα στοιχεία.